

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра української та іноземної лінгвістики

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
Кафедра індоєвропейських мов

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали третьої міжнародної
науково-практичної конференції

Рівне
2018

ББК 81.0

С 91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 15 лютого 2018 року, Рівне. – 173, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 1 від 25.01.2018 р.).

До збірника увійшли матеріали третьої Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

<i>Бáран Беата (Baran Beata)</i> Surzhyk as a Subject of Linguistic Studies	6
<i>Бігунов Д. О.</i> Компоненти комунікативної ситуації	10
<i>Верьовкіна О. Є., Друзюк М. А.</i> General Overview of Paradox Interpretation	14
<i>Стрельченко К. С.</i> Темпоральна динаміка взаємодій у концептуальному просторі <i>Mystery</i>	21

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ
ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

<i>Антоненко Н.Є.</i> Phraseological units with the conjunction “or” in the English language	25
<i>Белова С.А.</i> Трудові школи німеччини як основа європейського реформаторського руху кінця ХІХ-поч. ХХ ст.	31
<i>Вовчук Н. І., Федюра М. Ю.</i> Функції неолексем в художній літературі (на матеріалі поезії Р.Рождественського та А.Вознесенського)	40
<i>Івашкевич Е. Е.</i> Пошук відповідності лексичної одиниці як запорука адекватного перекладу фахівцем художніх творів	45
<i>Михальчук Н. О., Антюхова Н. І.</i> Discourse Analyses of Abstract Nouns in “The Adventure of Oliver Twist” by Charles Dickens	54
<i>Панькова Т. В.</i> До питання про модальність складнопідрядного речення	61

Ромащенко І. В.

Важливість врахування лінгвокультурного аспекту в організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти гуманітарних спеціальностей 66

Самборська І. М.

Онтологическая природа внутренней формы и ее роль в формировании семантики производного слова 69

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Богатирчук Л. М.

Dialoge und Rollenspiele im Fremdsprachenunterricht 77

Бойко Н.Г., Конопльова Ю.О.

Використання діалогічного мовлення у формуванні комунікативної компетенції школярів на уроках іноземної мови..... 83

Вєтрова І. М.

Особенности внедрения новых подходов у методичній підготовці майбутнього вчителя англійської мови 90

Зубілевич М. І.

Іншомовний професійно-орієнтований текст як засіб формування комунікативних вмінь студентів-медиків 95

Людвиг Скотт (Ludwig Scott)

Debate in Education: Benefits and Implementation 103

Матвєйченко В. В., Москалець О. О., Денисова Н. Б.

Innovative School Practice in Pre-Service Teacher Training 107

Наумович О.П., Зімка В. Й.

Формування іншомовної компетентності учнів на уроках німецької мови шляхом розвитку навичок комунікативного письма 108

Скуратівська Н. В.

Рекомендації для ефективного навчання аудіюванню на уроках англійської мови..... 116

Судима Т.М.

Using movies to teach English 121

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Білоус Т.М.

Intercultural Competence as a Key Component of Foreign Language Teaching 123

Маккрола Джейсон Чарльз (Jason C. McKrola)

Overcoming Language Learning Anxiety: Lowering the Affective Filter through a Virtual Teaching Model..... 125

Михальчук Н.О., Набочук О.Ю.

The Idea of Understanding as a “Dialogue of Capabilities” 130

Триндюк В.А.

Використання Інтернет-ресурсів інституту Гете на заняттях з німецької мови 140

Федоришина В.О.

Special Education in Ontario : Roles and Responsibilities in Special Education..... 144

СЕКЦІЯ 5. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Байло Ю. В.

Особливості функціонування метафори у термінології..... 148

Івашкевич Е.З., Чала Ю.М.

Social Knowledge, Social Thinking, Social Prediction and Social Intuition in the Paradigm of Social Intellect of a Person 153

Івашкевич Е.З., Яцюрин А.О.

Унікальні характеристики особистості педагога та структура його соціального інтелекту 155

Потанчук С.С.

Соціо-оцінний концепт СОВІСТЬ у паремійних одиницях англійської та української мов 165

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ 170

21. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ТА ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ СПІЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ. Інформаційно-аналітичні матеріали до Круглого столу 12 квітня 2017р., Центру Разумкова, Київ 2017,
http://razumkov.org.ua/images/Material_Conference/2017_04_12_ident/2017-Identi-3.pdf.
22. Дель Гаудіо С., Тарасенко Б., *Суржик: актуальні питання та аналіз конкретного прикладу* // Ю. Бестерс-Дільгер, Мовна політика та мовна ситуація в Україні. – К.: Києво-Могилянська академія, 2010. – 363 с.
23. Gudkova S., *Wywiad w badaniach jakościowych* // D. Jemielniak *Badania jakościowe. Metody i narzędzia*. – Warszawa, 2012. – t. 2.
24. Gawlik K. *Badania fokusowe* // D. Jemielniak *Badania jakościowe. Metody i narzędzia*. – Warszawa, 2012. – t. 2.
25. Łobocki M. *Metody i techniki badań pedagogicznych*. – Kraków, 2000.
26. Mummendey H. D. *Die Fragebogen – Methode. Grundlagen und Anwendung in Person-lichkeits-, Einstellung- und Selbstkonzeptforschung*, Göttingen 1987, p. 63 i nast. // M. Łobocki *Metody i techniki badań pedagogicznych*. – Kraków, 2000.

Бігунов Д.О.

м.Рівне

КОМПОНЕНТИ КОМУНІКАТИВНОЇ СИТУАЦІЇ

Говорячи про стандартну комунікативну ситуацію, слід зазначити, що більшість дослідників виділяє п'ять або шість її складових, і нерідко одні й ті ж компоненти отримують в різних трактуваннях різні назви.

Так, за Р. Якобсоном, стандартна комунікативна ситуація має шість складових: адресант, адресат, контакт, повідомлення, контекст, код [7, 81]. Під контактом розуміється взаємодія між комунікантами, особливості її

протікання; повідомлення або текст – певна інформація, передана одним суб'єктом іншому; код має на увазі мову (або мовленнєвий різновид), якою здійснюється висловлення.

В свою чергу С.М. Ервін-Тріпп цілком погоджується зД. Х. Хаймсом і пропонує наступну структуру акту мовленнєвої взаємодії:

1. Обстановка. Цей термін використовується в двох сенсах – в локальному і ситуаційному.
2. Комуниканти.
3. Тема, тобто зміст мовленнєвого акту.
4. Функція, або той вплив, який чинять на відправника його ж власні дії.
5. Форма спілкування, що складається з чотирьох компонентів:
 - а) канал зв'язку (звукова мова, писемне мовлення і т.д.);
 - б) код, тобто сукупність мовних сигналів;
 - в) соціально обумовлені варіанти мовлення в межах коду;
 - г) немовні голосові сигнали [6, 337-343].

І.П. Сусов зазначає, що в кожному комунікативному акті мовець створює навколо себе комунікативно-прагматичний простір, куди входять: мовець, його адресат, висловлювання, предмет висловлювання, час, місце і обстановка акту взаємодії [3].

Порівняємо наведені вище описи. Всі вони сходяться в тому, що центральною ланкою стандартної комунікативної ситуації є мовець і слухач (адресант і адресат, або комуниканти). Ми вважаємо, що будь-яка з перерахованих вище термінологічних варіацій, що відносяться до позначення учасників комунікації, є прийнятною. У той же час, з огляду на можливість участі в мовній інтеракції більше двох осіб, ми вважаємо термін «комуниканти» кращим. Отже, перший компонент структури акту комунікації – комуниканти, що володіють певними намірами.

Наступним компонентом комунікативної ситуації є висловлювання, що передає певне повідомлення (в термінології Д.Х. Хаймса «тему» [4],

Р. Якобсона – «контекст»). Ми разом з тим вважаємо, що контекст, який розуміється як вербальний контекст, слід розглядати на тому ж рівні уявлення ситуації, що і висловлювання. З іншого боку, виділяється так званий «контекст проголошення», як його розуміють Дж. Серль і Д. Вандервекен. В даному випадку розглядається невербальний контекст, в якому за допомогою проголошення висловлювання відбувається ілокутивний акт. Він складається з 5 елементів: 1) мовець, 2) слухач, 3) час, 4) місце, 5) наміри, бажання, а також інші характеристики [2, 242-263].

Третій компонент мовленнєвої інтеракції – обставини спілкування (обстановка). Ми можемо з певною обережністю віднести «контакт» (в розумінні Р. Якобсона) до обставин спілкування, але, ймовірно, контакт, як такий, має на увазі наявність певних умов, в яких відбувається акт комунікації.

Так, досить повна схема комунікативної ситуації (комунікативного акту) запропонована Б.Ю. Городецьким:

- 1) комуніканти,
- 2) комунікативний текст,
- 3) процеси вербалізації і розуміння,
- 4) обставини даного комунікативного акту,
- 5) практичні цілі,
- 6) комунікативні цілі [1, 42].

Пункти 1, 2 і 4 відповідають виділеним нами компонентам мовленнєвої інтеракції. Розглянемо інші складові.

Психологами і лінгвістами встановлено, що для успішної комунікації в першу чергу необхідно розуміння між комунікантами. А розуміння виникає, якщо співрозмовники використовують один і той же мовний код, якщо канал зв'язку не заблоковано, а комуніканти в змозі правильно кодувати і декодувати інформацію, тобто мають єдину систему кодифікації і декодифікації. Виконання цих умов має відношення до процесів вербалізації

і розуміння, а їх невиконання може призвести до виникнення ситуації, дискомфортної, а, можливо, і конфліктної для обох учасників комунікації.

Дж. Аттарді і М. Сімі, як і інші вчені (В.З. Дем'янков, М.М. Бахтін, Н.К. К'нева і ін.) визначають розуміння як одну з умов успішності комунікації. Коли кілька комунікантів контактують один з одним, їх розуміння поведінки один одного залежить від загальних знань, якими вони володіють, і уявлення про окремі знання один одного. Комунікація між двома партнерами включає два аспекти: впевненість в тому, що вони обидва розуміють сенс переданої ними інформації, і впевненість у тому, що інформація була передана. Другий аспект включає в себе не тільки передачу інформації від одного комуніканта до іншого, а й розширення загальних знань комунікантів [5, 53].

Таким чином, спираючись на все сказане вище, можна зробити висновок, що процеси вербалізації і розуміння грають провідну роль в здійсненні комунікативного акту і, отже, входять до його складу як центральні компоненти.

Список використаних джерел:

1. Городецкий Б.Ю. Актуальные проблемы прикладной лингвистики // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. XII. – М.: Прогресс, 1983. – С. 5-17.
2. Серль Дж., Вандервекен Д. Основные понятия исчисления речевых актов // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. XVIII. – М.: Прогресс, 1986. – С. 242-263.
3. Сусов И.П. Введение в теоретическое языкознание / И.П. Сусов. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2007. – 379 с.
4. Хаймс Д.Х. Этнография речи // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. VII. – М.: Прогресс, 1975. – С. 78-92.
5. Attardi G., Simi M. Communication across Viewpoints / G.Attardi, M. Simi // Journal of logic, language and information. – 1998. – Vol. 7. – No 1. – P. 53-75.
6. Ervin-Tripp S. Is Sybil there? The structure of some American English directives / S. Ervin-Tripp // Language and Society, 1976. – №5. – P. 25-66.

7. Jakobson R. The Framework of language / R.Jakobson. – East Lansing: University of Michigan Press, 1980. – 132 p.

*O.Verovkina,
M.Druziuk
Rivne*

GENERAL OVERVIEW OF PARADOX INTERPRETATION

Paradox is a characteristic feature of many writers. However, although there have been conducted a lot of researches in the field of Literature Study, analyzing the creative works of O.Wilde, H.Chesterton and B.Show, studying authors' paradoxes, yet in Linguistics this problem is not completely investigated. It is worth mentioning, that it was Cicero, who first mentioned this term in his philosophical work "Paradoxes". Since then, paradoxes have been used commonly in literature, especially in humorous, satiric and sharply polemic.

Among writers, famous by their paradoxes, there were F.Laroshfuko, J.L. Labruier, J.J..Rousseau, L.S.Mersier, P.J..Prudon, H.Heine, T.Karleil, A.Shopenhauer, A.France, especially M.Nordau, O.Wilde, B. Show.

It should be pointed out that common linguistic aspects of paradox were investigated in the works of V.A. Zviehintsev, N.D.Arutiunova, V.V. Odintsov, V.D.Dievkin, L.A. Nefiedova. From the position of Stylistics paradox was studied by H. Paliaro, H. Viliar, K.Komorovski, V.A. Uspenskyi, N.Y. Shpektorova, N.H.Yelina, H.A.Semen, V.V. Ovsianikov, V.Z.Sannikov.

Some researches were devoted to defining the qualities of the certain paradoxical utterances. Thus, the pragmatics of such utterances was studied by B.T.Taneiv, lexico-semantic aspects were explained by V.I.Karasyk, E.B. Temiannikova, D.A. Kruze. The peculiarities of paradoxes, functioning in the communication were the subject of the research of P.Vatslavik, lingvistic-pragmatic aspects of this phenomenon were analyzed by Y.Y.Zhyhadlo.

As it follows from Great Soviet Encyclopaedia, a paradox is an unexpected, unusual judgement, which is crucially alternative to the generally accepted,